

22122346

NORWEGIAN B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NORVÉGIEN B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NORUEGO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 14 May 2012 (afternoon)
Lundi 14 mai 2012 (après-midi)
Lunes 14 de mayo de 2012 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'Épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

TEKST A

Hvordan søker du om visum?

Hvor du skal søke, hvilke dokumenter er viktig å legge ved, om du kan søke forlengelse av visumet og hvem som skal behandle søknaden din, er avhengig av hvilken situasjon du er i.

Hva må du legge ved søknaden?

- 5 Krav til dokumentasjon varierer fra land til land, og kravene kan endre seg over tid. Du må derfor undersøke hvilke krav som gjelder ved den norske ambassaden eller konsulatet i det landet du skal søke fra. Uavhengig av hvilket land du søker fra, må du alltid legge ved følgende dokumenter:
- passfoto/bilde som tilfredsstiller bestemte krav
 - kopi av alle brukte sider i passet
 - skriftlig invitasjon fra den du skal besøke i Norge (referansepersonen)
 - 10 • du må bevise familieforhold dersom du er i familie med den du skal besøke
 - du må bevise at du har egne penger til oppholdet, eller vise en garanti fra den du skal besøke
 - du må kunne vise gyldig reise- og sykeforsikring (minimum dekning for 30 000 euro)
 - oversettelse av dokumentene til norsk eller engelsk hvis dokumentene er på et annet språk
 - gebyr (du må betale saksbehandlingsgebyr uavhengig av om visumet blir innvilget eller ikke).
- 15 I særskilte tilfeller og **kun** når formålet med reisen din er privatbesøk til andre enn din nære familie (ektefelle, foreldre, barn) kan du bli bedt om å legge frem, fra referansepersonen du skal besøke i Norge: en bankgaranti der referansepersonen du skal besøke stiller økonomisk sikkerhet på 50 000 kr.

Hvis du har lagt ved kopi av dokumentene sammen med søknaden, må du vise frem originaldokumentet når du leverer søknaden.

20 Hvem avgjør søknaden?

De fleste visumsøknader blir behandlet ved den norske ambassaden eller konsulatet. I noen tilfeller blir søknaden sendt til UDI for behandling. Dette skjer bare...

- Dersom du er flyktning eller det er tvil om ditt statsborgerskap.
- Dersom du tidligere har blitt utvist fra Norge eller et annet nordisk land.
- 25 • Dersom ambassaden eller konsulatet ikke har lov til å avgjøre søknaden.
- Dersom ambassaden eller konsulatet har avslått søknaden din og du har klaget på avgjørelsen.

Hvor lang tid tar det å behandle søknad om visum?

Se oversikten over forventet saksbehandlingstid i UDI på www.udi.no/saksbehandlingstider. Du må kontakte ambassaden eller konsulatet på telefon for informasjon om deres saksbehandlingstider.

www.utlendingsdirektoratet.no, 08.03.2011. Teksten er noe endret.

TEKST B

Rullar traktoren inn i New York

- ❶ Moods of Norway er eit klesmerke produsert i Stryn. Gründarane bak klesmerket er Peder Børresen og Simen Staalnacke. Med på laget er og økonomisjef Jan Egil Flo. Børresen og Staalnacke fekk tildelt Scheiblers Legat sin Talentpris for 2006 for god design. Moods of Norway har sidan 2003 auka omsetjinga frå 400 000 kroner til nærare 27 millionar kroner i 2007.
- ❷ Moods of Norway har lenge vore etablert på vestkysten av USA. No er dei og i gang med å erobre austkysten og motehovudstaden New York. Under ei av dei største motemessene for herreklede, Capsule i New York, var Moods of Norway godt representert med sin haust- og vinterkolleksjon for 2011.
- ❸ Vi ser ei aukande interesse for Moods-produkta i utlandet. Forutan stor interesse frå USA, har vi og hatt besøk frå fleire store butikk-kjeder i Japan. Japanarane er ute etter klede som skil seg ut i mengda, og der er nok Mood perfekt, seier Stefan Dahlkvist, som saman med stryningane Peder Børresen og Simen Staalnacke eig Moods of Norway.
- ❹ I mai 2009 opna Moods eigen butikk i Los Angeles. Det er Dahlkvist som er ansvarleg for Moods i USA. Vi ynskjer no å satse meir på marknaden her borte. Vi har følarar ute på å få komme oss inn i butikkjeden Maceys, som har eit hundretals butikkar over heile USA, og vi har og vore i dialog med Amerikas største kjøpesenter, Mall of America, om å etablere oss der, seier Dahlkvist, men og sjølvsgatt i New York, verdsmetropolen med meir enn 10 millionar innbyggjarar.
- ❺ Og for å markere inntoget i New York slo Moods seg saman med det norske konsulatet i byen, og i konsulatet sin representasjonsbolig høgt på New York-himmelen inviterte dei i forrige veke motepressa i New York på vaflar og klesvising.
- ❻ Responsen var utruleg god. Vi trefte mange viktige [– X –] i bransjen, og har gjort avtalar med mange av dei viktigaste moteblada i USA, som ynskjer å gjere store [– 18 –] på våre klede, seier Dahlkvist. Generalkonsul Sissel Breie i New York er begeistra over å få samarbeide med Moods of Norway. Vi føler at desse [– 19 –] representerer Noreg på ein særskild god måte. Deira evne til å kombinere dei klassiske norske tradisjonane med nytenking og innovasjon skapar eit heilt riktige [– 20 –] av det vi ynskjer å formidle til amerikanarane, seier Breie. Ho ynskjer gjerne Moods of Norway velkommen tilbake til [– 21 –] – Dersom dei ynskjer det, er vi gjerne med på eit slikt stunt fleire [– 22 –], seier Breie.

www.wikipedia.com og www.smp.no, 12.02.2011

TEKST C

BISETTELSEN

To menn står fremdeles utenfor den åpne døren til rom 313 på Sortland Hotell, fjerde januar, like før klokken tolv. Resepsjonisten, også kalt Ryktet, ansatt siden vegg-til vegg-teppene ble lagt, frykter det verste, Jonar Abelsen, fast vikar i lokalavisen Flisa i 34 år, håper det beste. De ligner med andre ord på hverandre. De er det verste og det beste. Resepsjonisten stønner og aner straks

5 vanskeligheter, ubehag og overtid. Jonar Abelsen stønner også og tenker, bare et øyeblikk, nærmest som en glipp, for å tenke på noe annet, at alt handler om å slippe, slippe løs, slippe fri, slippe fra, slippe unna, slippe til. Å slippe til er tidens bibel. Å slippe er dagens tekst. For ham, Jonar Abelsen, som dessverre tenker dette, er det akkurat omvendt. Han vil holde, holde igjen, holde fast, holde tett, holde fred, holde ord og til slutt holde ut.

10 Begge tar et skritt bakover, som om det er et innøvd trinn i en stivbeint og uvillig dans. For det de ser er altså et syn de gjerne skulle vært foruten. Men det er for sent. Det er allerede sett: I sengen på rom 313 ligger en naken mager mann. Han ligger slik i en skjev og åpenbart ubehagelig stilling, på tvers i sengen, naken og mager, det virker som det ikke bryr ham. Sover denne mannen, må det være en svært dyp og vond søvn. Sover han ut rusen, må det ha vært en dyktig kule.

15 Alderen er det derimot uråd å si noe om på stående fot. Men han er sannsynligvis yngre enn Paul McCartney*. Huden er glatt og flekkete. Den ene hånden, den venstre, henger over kanten og subber nedi det røde teppet. Den andre armen har han løftet, så vidt, man kan nesten tro at han vinker, med tommelen stukket mellom den krokete, nesten knekte pekefingeren og langfingeren. Fingrene er med andre ord i floke. Han vinker imidlertid ikke. Det er i så fall farvel. Ansiktet er

20 hult og grått, kinnene innsunkne, som om han har trukket pusten og bestemt seg for å holde den der, mens munnen fremdeles gaper, med stramme, nesten hvite lepper, tannløs og tom, og de dype, stillestående øynene bak den tynne, mørke luggen der man også kan legge merke til striper av grått, stirrer uten å blunke på den grelle lampen i taket.

– Det er fra resepsjonen, sier Resepsjonisten, forsiktig. Hva annet kan han si?

25 Mannen i sengen hører det åpenbart ikke.

Jonar Abelsen finner en neseduk, pakker den opp og midt i neseduken ligger et drops, et kampferdrops, så vidt sugd på, og den skarpe lukten gjør godt under disse spesielle omstendigheter, den er både hissende og kjølede, det er kamferens egenskaper. Men det er ikke denne velgjørende lukten Jonar Abelsen har i tankene. Han hiver i stedet dropset mot mannen i sengen og treffer ham

30 på magen.

Mannen i sengen rører seg heller ikke.

Dropset triller deretter ned på gulvet og blir liggende på det røde, slitte teppet.

– Jeg tror du har rett, sier Jonar Abelsen.

Resepsjonisten gnir håndbaken langs pannen, fortvilet og forbannet, utålmodig og oppfarende.

35 – Rett? Hvordan da? Snakk tydelig!

– At han har stukket fra regningen.

De er fāmælte noen sekunder.

Lars Saabye Christensen *Bisettelsen* (2008)

* Paul McCartney: født 1942. Ett av fire medlemmer i The Beatles, en engelsk popgruppe fra 60-årene.

TEKST D

Defåkketidtilaltdesku'gjort*

Ungdom som skriver inn til Si;D-sidene i Aftenposten fortviler over press, stress og forventninger.

“Jeg har aldri vært så stressa i hele mitt liv. Når jeg skal sove, har jeg hjertebank og puster tungt og får ikke sove på én time. Noen ganger drømmer jeg om å reise langt bort fra presset. Jeg har grått mange ganger.” Jente (15)

En mild formiddag i mars havner e-posten i innboksen til Si;D, Aftenpostens daglige debattside for ungdom. Der blir den liggende blant et titall meldinger med lignende budskap. Jenta er ikke alene med følelsen av å miste kontrollen over hverdagen. Stadig flere skriver av seg frustrasjon og sender teksten til Si;D. Det eneste de har felles, er følelsen av snart å knekke sammen under press, stress og forventninger fra lærere, foreldre, venner, mediene – og seg selv. I jakten på vellykkethet har de endt med å jage seg selv mot stupet.

Tåler ungdommene i dag mindre enn tidligere? Det ligger et generasjonsskille her. Det går ved dem som er vokst opp med mobiltelefoner og internett – de mistet rommet til å finne seg selv. I dag er det få frie arenaer hvor unge kan slappe av uten å bli vurdert og kritisert, mener Anne Sælebakke, hun arbeider nå som psykoterapeut. Gjennom jobben møter hun ungdom som sliter med søvnløshet og meningen med livet. Digitaliseringen, konkurransementaliteten og målingen i samfunnet har skapt et stress ingen har lært dem å takle.

– Venninnen min ble veldig stresset og nedfor fordi hun var så opptatt av å få seksere i alle fag. I tillegg spilte hun masse fotball. Til slutt falt hun sammen, forteller Lara Hammer (18). Rundt henne i sofagruppen på stamkafeen sitter vennene Marikken Guldbakke (16), Emily Nieuwenhuijs (17) og Thomas Erzeid Guseth (18). Skolelevne har alle kjent stresset på kroppen og vært bekymret for utslitte venner.

De tilhører curlinggenerasjonen, som hevdes å ha fått alt tilrettelagt.

Alltid tilgjengelig. Til Avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) ved Sørlandets sykehus kommer unge med depresjon og angst, og under samtalene dukker stress ofte opp som utløsende årsak. Hverdagens pauser og friminutter har måttet vike for fokus på facebook, blogger, nettaviser, e-post, spill, hjemmesider og tekstmeldinger. Ungdommene forteller at de må være tilgjengelige hele tiden. Det forventes en umiddelbar respons på all kommunikasjon, så de har ikke tid til å tenke før de svarer.

– Det umiddelbare er blitt så viktig at de ikke rekker å jobbe med hvem de vil være og hvor de skal. Og det er i ungdomstiden selvbildet utvikles, sier overlege og barne- og ungdomspsykiater Kirsten Djupesland.

– Jeg fyller ofte pausene med sosiale medier, innrømmer Mariken. – Dermed er jeg ikke utvilt etterpå. Facebook er blitt en del av morgenrutinen. Den som går glipp av nattens hendelser, risikerer å falle ut av samtalene i skolegården.

Ikke langt unna kafébordet sitter voksne frivillige hos Røde Kors og tar i mot telefoner fra slitne ungdommer. Hva kan bedre situasjonen for stressede ungdommer? Vel, foreldrene må ta seg tid til å snakke med barna sine. Mange unge mangler en trygg arena hvor de får satt ord på tankene sine, derfor er en voksen som har tid til å lytte og gi råd så viktig, sier Marianne Børke hos Røde Kors. Unge mennesker må lære seg til å være bevisste på seg selv, til å sette grenser - og til av og til å roe seg helt ned.

Annette Munch, “Bare stress å være ung?” A-magasinet nr. 20, 2011. Teksten er noe endret.

* Defåkketidtilaltdesku’gjort: De får ikke tid til alt de skulle ha gjort
